

USR LOMBARDIA- CUSL (Consulta Universitaria di Studi Latini)
Certificazione delle Competenze della Lingua Latina 2021- Livello A

De iuvene a piratis raptō

Summarium

Olim iuvenis a piratis captus est et a rege in vinculis tenebatur; cum a patre petivit ut se redimeret, is noluit, sed filia regis dixit se iuvenem liberaturam esse. Iuvenis autem, pro suā liberatione, puellam uxorem ducere debebat. Sic iuvenis promisit.

1	In regis imperio olim erat iuvenis a piratis captus, qui scripsit patri suo pro redemptione*. Pater
2	noluit eum redimere et ideo iuvenis multo tempore in carcere cruciatus est. Rex qui iuvenem in
3	vinculis habebat, pulchram filiam genuerat**. Ea saepius ut incarcerationem visitaret ibat ac eum
4	consolabatur. Sed ille tam desolatus erat, ut nullam consolationem recipere posset, sed suspiria
5	et gemitus continue emittebat.
6	Accidit tandem ut, cum puella eum visitaret, diceret iuvenis ei: "O bona puella, liberationi meae
7	operam da!" Quae respondit: "Quomodo potero hoc perficere? Pater tuus, qui te genuit, non
8	vult te redimere, ego vero, cum sim tibi extranea, quomodo possum hoc cogitare? Si te
9	liberavero, patri meo nocebo, quod is tuam redemptionem non obtinebit. Tamen mihi unum
10	concede, et liberabo te." Dixit ille: "O bona puella, pete a me quid tibi placuerit! Si potero, ego
11	concedam." At illa: "Peto ut me uxorem ducas tempore opportuno." Qui respondit: "Hoc tibi
12	firmiter promitto."

*redemptio = pretium liberationis

**gigno, -is, genui, genitum, -ere = genero, -as, -avi, -atum, -are

1. Si propone una parafrasi del brano: completala barrando la casella del sostantivo prescelto in corrispondenza del numero. (6 punti)

Piratae cepērunt iuvenem et is a ____1____ petivit suam redemptionem. Pater autem eum redimere noluit et iuvenis diu in vinculis fuit. ____2____, qui iuvenem in custodiā habebat, pulchra filia erat, quae saepe ad eum ibat ut consolaretur. Iuvenis autem inconsolabilis erat et semper flebat atque ____3____. Tandem, iuvenis petivit a puellā ____4____ eum visitabat ut se liberaret. Regis filia volebat id perficere, quia iuvenis pater eum neglexerat et ____5____ extranea ei erat. Etiam ei dixit: "Si te liberavero, patri meo quoque detrimento ero". Tamen iuvenem liberatura erat unā conditione: puella volebat ei nubere post ____6____ liberationem. Iuvenis hoc promisit.

	quae	regi	dicebat	Patre	Cui	ipso	eius	rex	Ipsa	patris	gemitus	suam
1												
2												
3												
4												
5												
6												

2. Leggi le seguenti affermazioni riferite al testo e BARRA LA RISPOSTA ESATTA (VERO/FALSO). (6 punti)

1. Iuvenis vult patrem pretium liberationis suae solvere	V	F
--	---	---

2.Regis filia iuvenem in carcere cruciat	V	F
3.Iuvenis in custodiā semper maestus est	V	F
4.Iuvenis petit a rege ut eum redimat	V	F
5.Puella vult iuvenem liberare ut patri suo noceat	V	F
6.Iuvenis non vult puellam uxorem ducere	V	F

3. Barra la risposta corretta fra quelle proposte, in base a quanto hai letto nel brano. (8 punti)

- A. Cur iuvenis patri scribit?
- Quia piratae eum necare volunt
 - Quia rex iubet eum hoc facere
 - Quia vult a patre suo redimi
 - Auctor id non dicit
- B. Cur iuvenis in vinculis est?
- Quia pirata est et rex eum cepit
 - Quia piratae eum cepērunt
 - Quia voluit regis filiam rapere et uxorem ducere
 - Quia pater regi filium vendidit
- C. Cur pater eum redimere non vult?
- Quia filius eius pirata est
 - Quia non vult iuvenem regis filiam uxorem ducere
 - Quia ei pecunia non est
 - Auctor id non dicit
- D. Cur puella saepe in carcerem it?
- Quia iuvenem liberare vult
 - Quia non vult iuvenem e carcere fugere
 - Quia pater eius id vult
 - Quia iuveni solacium praebēre vult
- E. Quomodo se gerit iuvenis in vinculis?
- Semper ferus et superbus est
 - Semper tristis et miser est
 - Laetus est cum puellam vidit
 - Semper timet pro suā vitā
- F. Quid petit iuvenis a puellā?
- Petit ut puella pretium liberationis solvat
 - Petit ut puella ei nubat
 - Petit ut puella ipsum liberet
 - Petit ut puella ipsum consolet
- G. Cur puella primum ei auxilium praebēre non vult?
- Quia patri suo damno esse non vult
 - Quia iuvenis pirata est
 - Quia eius pater eam occīdet si iuveni auxilium praebuerit
 - Quia iuvenis pater est hostis puellae patris
- H. Quid petit puella a iuvene?
- Petit ab eo liberationis pretium
 - Petit ab eo ut simul moriantur
 - Petit ab eo ut se uxorem ducat
 - Petit ab eo ut piratas vincat

4. Barra la risposta corretta fra quelle proposte, in base al testo letto. (8 punti)

- A. R. 3: **Ea** è:
- Determinativo nominativo femminile singolare
 - Determinativo ablativo femminile singolare
 - Determinativo nominativo neutro plurale
 - Determinativo accusativo neutro plurale
- B. R. 4: **Ut** introduce:
- Finale

- b. Completiva
 - c. Consecutiva
 - d. Temporale
- C. R. 6: **Cum** è:
- a. Congiunzione coordinante
 - b. Congiunzione subordinante che introduce una subordinata con l'indicativo
 - c. Congiunzione subordinante che introduce una subordinata con il congiuntivo
 - d. Preposizione
- D. R. 7: **Quae** è:
- a. Pronome che introduce una relativa
 - b. Nesso relativo
 - c. Pronome indefinito
 - d. Pronome interrogativo
- E. R. 7: **Hoc** è:
- a. Nominativo neutro singolare
 - b. Accusativo neutro singolare
 - c. Ablativo maschile singolare
 - d. Ablativo neutro singolare
- F. R. 9: **Quod** è:
- a. Congiunzione
 - b. Pronome relativo nominativo
 - c. Pronome relativo accusativo
 - d. Aggettivo interrogativo
- G. R. 9: **Is** si riferisce a:
- a. Iuvenis
 - b. Iuvenis pater
 - c. Puellae pater
 - d. Puella
- H. R. 10: **Quid** è:
- a. Pronome interrogativo nominativo
 - b. Pronome interrogativo accusativo
 - c. Pronome indefinito nominativo
 - d. Pronome indefinito accusativo
5. Trasforma le seguenti proposizioni secondo quanto suggerito (4 punti)
- A. R. 1: In regis imperio olim erat iuvenis a piratis CAPTUS
In regis imperio olim erat iuvenis _____ a piratis captus erat
- B. R. 1-2: PATER NOLUIT EUM REDIMERE et ideo iuvenis multo tempore in carcere cruciatus est.
Cum pater _____ eum redimere, iuvenis multo tempore in carcere cruciatus est (**si usi il cum narrativo**).
- C. R.2-3: REX PULCHRAM FILIAM GENUERAT
Pulchra filia a rege _____
- D. R. 8: Ego vero, CUM SIM TIBI EXTRANEAE, quomodo possum hoc cogitare?
Ego vero, quia _____ tibi extranea, quomodo possum hoc cogitare?

Quia iuveni puella uxor ducenda non est

Summarium

Cum iuvenis et regis filia fugiunt et in iuvenis patriam redeunt, pater non vult filium puellam uxorem ducere. Pater putat puellam infidam esse et iuvenem puellae confidere non posse.

1	Statim puella, <u>patre ignorante</u> , iuvenem a vinculis liberavit et cum eo fugit. Cum vero iuvenis ad
2	patrem suum venisset, dixit ei pater: "O fili, de tuo adventu gaudeo. Sed <u>quis est ista puella</u> ,
3	quam tecum duxisti?" <u>Ille respondit: "Filia regis est</u> , quam uxorem ducam." Sed pater: "Nolo ut
4	eam uxorem ducas." Dixit iuvenis: "O pater, quid dicis? Cum captus eram in manu inimici, tibi
5	pro mea redemptione scripsi, et noluisti me redimere. Ipsa vero non tantum a carcere, sed a
6	periculo mortis me liberavit; ideo ea mihi uxor ducenda est." Dixit pater: "Fili, isti puellae
7	confidere non potes, ideo <u>nolo te eam ullo modo uxorem ducere</u> . Patrem suum decēpit*, <u>cum</u> ,
8	ipso ignorante, <u>te a carcere liberavit</u> . Ergo iustum videtur te ei diffidere et nullo modo eam
9	uxorem ducere. Item alia ratio est: ista te liberavit libidinis causā, <u>ut te virum habēret</u> et
10	ideo quia eius libido fuit causa liberationis tuae, non mihi videtur eam uxorem tuam futuram
11	esse".

*Decipio, -is, -cēpi, -ceptum, ere = in errorem inducere

6. Inserisci le parole mancanti, flettendole in modo adeguato nella parafrasi del brano letto (6 punti)

Postquam puella et iuvenis ____1____, ad iuvenis patriam veniunt et pater de filii reditu gaudet. Iuvenis patri suo dicit puellam regis filiam esse et ____2____ eam uxorem ducere velle. Pater non vult filium id facere. Iuvenis obstupescit: pater ____3____ liberationis pretium solvere noluit, dum is ____4____ est, puella autem eum liberavit et ergo iuvenis eam uxorem ducere vult. Patris sentiētiā puella infida est, quia patrem suum in errorem induxit et iuvenem liberavit. Ergo iuvenis ei diffidere debet. Item puella iuvenem liberavit quia libido eam ____5____ et maritum habere volebat. Ideo pater negat puellam filii uxorem ____6____ posse.

Captivus, -a, -um

Is, ea, id

Fio, fis, factus sum, fieri

Moveo, -es, movi, motum, -ēre

Fugio, -is, fugi, fugitum, -ēre

Sui, sibi, se, se

7. Trasforma le seguenti proposizioni, secondo quanto suggerito (6 punti)

- A. R. 1: Statim puella, PATRE IGNORANTE, iuvenem a vinculis liberavit
Statim puella, dum pater omnia _____, iuvenem a vinculis liberavit
- B. R. 2: QUIS EST ISTA PUELLA?
Pater quaesivit quis _____ illa puella
- C. R. 3: Ille respondit: "FILIA REGIS EST"
Ille respondit eam filiam regis _____
- D. R. 7: NOLO TE EAM ULLO MODO UXOREM DUCERE
Pater imperat filio ut eam nullo modo uxorem _____
- E. R. 7-8: Patrem suum decēpit, CUM TE A CARCERE LIBERAVIT
Patrem suum decēpit, _____ te a carcere (**si usi una forma implicita**)
- F. R. 9: Ista te liberavit libidinis causā UT TE VIRUM HABERET
Ista te liberavit libidinis causā ad te virum _____

Soluzioni

1. Si propone una parafrasi del brano: completala barrando il cerchio del sostantivo prescelto in corrispondenza del numero. (6 punti)

Piratae cepērunt iuvenem et is a ____1____ petivit suam redemptionem. Pater autem eum redimere noluit et iuvenis diu in vinculis fuit. ____2____, qui iuvenem in custodiā habebat, pulchra filia erat, quae saepe ad eum ibat ut consolaretur. Iuvenis autem inconsolabilis erat et semper flebat atque ____3____. Tandem, iuvenis petivit a puellā ____4____ eum visitabat ut se liberaret. Regis filia nolebat id perficere, quia iuvenis pater eum neglexerat et ____5____ extranea ei erat. Etiam ei dixit: "Te liberans, patri meo quoque detrimento ero". Tamen iuvenem liberatura erat unā conditione: puella volebat ei nubere post ____6____ liberationem. Iuvenis hoc promisit.

	Quae	regi	dicebat	patre	cui	ipso	eius	rex	ipsa	patris	gimebat	suam
1				X								
2		X										
3											X	
4	X											
5									X			
6							X					

2. V/F/V/F/F/F

3. c. b. d. d. b. c. a. c.

4. a. c. c. b. b. a. c. a.

5.

- A. R. 1: In regis imperio olim erat iuvenis a piratis captus

In regis imperio olim erat iuvenis QUI a piratis captus erat

- E. R. 1-2: Pater noluit eum redimere et ideo iuvenis multo tempore in carcere cruciatus est

Cum pater NOLLET/ NOLUISSET eum redimere, iuvenis multo tempore in carcere cruciatus est

- F. R.2-3: Rex pulchram filiam genuerat

Pulchra filia a rege GENITA ERAT

- G. R. 8: Ego vero, cum sim tibi extranea, quomodo possum hoc cogitare?

Ego vero, quia SUM tibi extranea, quomodo possum hoc cogitare?

6.

Postquam puella et iuvenis **fugerunt**, ad iuvenis patriam veniunt et pater de filii reditu gaudet. Iuvenis patri suo dicit puellam regis filiam esse et **se** eam uxorem ducere velle. Pater non vult filium id facere. Iuvenis obstupescit: pater **eius** liberationis pretium solvere noluit, dum is **captivus** est, puella autem eum liberavit et ergo iuvenis eam uxorem ducere vult. Patris sententiā puella infida est, quia patrem suum in errorem induxit et iuvenem liberavit. Ergo iuvenis ei diffidere debet. Item puella iuvenem liberavit quia libido eam **movebat** et maritum habere volebat. Ideo pater negat puellam filii uxorem **feri** posse.

7.

- A. R. 1: Statim puella, patre ignorante, iuvenem a vinculis liberavit

Statim puella, dum pater omnia IGNORAT/IGNORABAT, iuvenem a vinculis liberavit

- B. R. 2: Quis est ista puella?

Pater quaesivit quis ESSET ista puella

- C. R. 3: Ille respondit: "Filia regis est"

Ille respondit eam filiam regis ESSE

- D. R. 7: Ideo nolo te eam ullo modo uxorem ducere

Pater imperat filio ut eam nullo modo uxorem DUCAT

- G. R. 7-8: Patrem suum decēpit, cum te a carcere liberavit

Patrem suum decēpit, LIBERANS/LIBERANDO te a carcere (**si usa una forma implicita**)

- E. R. 9: Ista te liberavit libidinis causā ut te virum haberet

Ista te liberavit libidinis causā ad te virum HABENDUM